

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/108/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125204365
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125204365.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 742 803, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, právne zastúpenému Remedium Legal, s. r. o., IČO: 53 255 739, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 300 eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručanou tunajšiemu súdu dňa 04.06.2025 domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2.000 eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že ako žalovaná spotrebiteľka bola úspešná v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11Csp 142/2020. Terajší žalovaný si v pôvodnom konaní v pozícii žalobcu uplatňoval nárok na zaplatenie 4.887,29 eura s príslušenstvom. Okresný súd Prešov žalobu v celom rozsahu zamietol, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 11Csp/142/2020, z 24.5.2024, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 7CoCsp/24/2024, z 26.2.2025, ktoré nadobudli právoplatnosť 18.3.2025 (ďalej len Základné konanie). Citovala body 34. až 39. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Poukázala na to, že na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 0505283333 zo dňa 9.2.2010, jej bol poskytnutý úver vo výške 8 310 eur, pričom ku dňu podania žaloby mala uhradené splátky vo výške 8 927,04 eura. Žalovaný sa žalobou v Základnom konaní domáhal zaplatenia 4 887,29 eura s prísl. Nakoľko žalobkyňa na predmetný úver zaplatila 8 927,04 eura a úver je bezúročný a bez poplatkov, žalovaný už nemal nárok na žiadne plnenie. Primerané finančné zadostučinenie požaduje vo výške 2 000 eur, čo je necelá polovica zo sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.

2. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril neuznávajúc uplatnený nárok. Namietol nedostatok svojej pasívnej legitímácie, keďže sa nedopustil porušenia spotrebiteľských práv žalobcov a nemožno ho považovať za osobu, ktorá by zodpovedala za porušenie spotrebiteľských práv žalobcov. V ďalšom poukázal na to, že nie je subjektom, ktorý so žalobcom uzatvoril zmluvu. Celý obsah zmluvy dohodol so žalobcom postupca. Žalovaný si len uplatnil odkúpenú pohľadávku voči žalobcovi pred súdom (pričom výšku tejto pohľadávky deklaroval postupca v prílohách k Zmluve o postúpení pohľadávok). V súvislosti

s uplatnením odkúpenej pohľadávky pred súdom nevznikla konaním žalovaného žalobcovi žiadna ujma a ani neboli porušené žiadne spotrebiteľské práva žalobcov, a preto nebola naplnená hypotéza § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný totiž nie je porušiteľom spotrebiteľských práv žalobcu, resp. neexistuje ani žiadny zákonný dôvod na to, aby zodpovedal za porušenie spotrebiteľských práv žalobcu. Zákonodarca podľa názoru žalovaného uvedeným ustanovením nesledoval to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej obrany spotrebiteľa v spore bol automaticky vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Uvedené by bolo v rozpore so základným ústavným právom na súdnu ochranu. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa názoru žalovaného na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom takáto ujma musí byť nie len tvrdená, ale žalobcom aj riadne preukázaná. Žalovaný má za to, že iniciovaním uvedeného konania, resp. ostatnými úkonmi v súvislosti s odkúpením domnej pohľadávky nielenže neporušil žiadne spotrebiteľské práva žalobcu, ale ani mu nespôsobil žiadnu ujmu, len si odkúpenú pohľadávku uplatnil na súde, čím si uplatnil jedno zo svojich ústavných práv na súdnu ochranu. K výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia uviedol, že odmieta ničím nepodloženú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobca požaduje. Poukázal na to, že žalobcovi bol v základnom konaní nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % (a to tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania), čím mu bolo zadosťučinené. Základom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť a súd ho určuje na základe vlastnej úvahy. Pre priznanie finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi a určenie jej výšky nie je podľa názoru žalovaného podstatná jeho sankčná a represívna funkcia, ktorá koniec-koncov vyplýva zo samotnej jeho povahy. Žalovaný tiež zastáva názor, že primerané finančné zadosťučinenie by malo ujmu primerane kompenzovať, nie nahrádzať. S poukazom na uvedené navrhol, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

3. Žalobkyňa v replike vo vzťahu k námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie navyše uviedla, že poukaz na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.02.2023, nie je správny. Uvádza sa v ňom totiž, že dôvodom pre zamietnutie bola v podstate procesná alebo technicko-administratívna chyba, keďže medzi pôvodným žalobcom ako postupcom a novým žalobcom ako postupníkom nedošlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá bola predmetom sporu. V základnom konaní si však vtedajší žalobca (terajší žalovaný) voči žalobkyni uplatňoval pohľadávku, ktorá z administratívno-technického hľadiska bola postúpená, avšak uplatnil si ju nedôvodne, keďže pohľadávka už zanikla splnením (úhradou celého dlhu) ešte pred iniciovaním súdneho konania. Jedná sa teda o úplne iné meritum causae ako v prípade veci vedenej na NS SR sp. zn. 1Cdo/107/2021, a preto nemožno dané rozhodnutie pre predmetné súdne konanie aplikovať. Rozsudkom prvoinštančného súdu vydaným v základnom konaní bol práve žalovaný identifikovaný ako subjekt, ktorý porušil spotrebiteľské práva a povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi.

4. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to vyjadreniami strán sporu, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/142/2020, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/24/2024, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Medzi žalobkyňou ako dlžníkom a Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako pôvodným veriteľom došlo dňa 09.02.2010 k uzavretiu zmluvy o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 8.500 eur zo strany pôvodného veriteľa v prospech žalobkyne.

6. Žalobkyňa uhradila na predmetný úver sumu 8.927,04 eura.

7. Žalovaný ako postupník v postavení žalobcu podal žalobu voči žalobkyni ako žalovanej na Okresnom súde Banská Bystrica ako upomínacom súde. Upomínací súd vydal vo veci platobný rozkaz, proti ktorému podala v zákonnej lehote žalobkyňa v postavení žalovanej odôvodnený odpor. Namietala absenciu obligatórnych náležitostí v zmluve podľa zákona č. 258/2001 Z.z., ako aj nesprávnosť celkovej výšky spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho je úver bezúročný a bez poplatkov. Následne bola vec bola postúpená na Okresný súd Prešov a viedla sa pod sp. zn. 11Csp 142/2020.

8. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 11Csp 142/2020-371 zo dňa 24.05.2024 žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

9. Z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva cit.: „34. V uznesení Krajského súdu v Prešove 7CoCsp/26/2023345 bol vyslovený právny názor o nesprávnej výške úveru a tým aj výške RPMN v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorým je súd I. inštancie viazaný s poukazom na § 391 ods. 2 CSP a s ktorým sa stotožňuje.

35. V súlade s európskou judikatúrou, predovšetkým rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14 zo dňa 26.04.2016 bol vyhlásený aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo 287/2021 zo dňa 30.06.2022, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2022 pod č. 49. Podľa tohto rozhodnutia celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Aj keď dané rozhodnutie sa týkalo zákona č. 129/2010 Z.z., je nepochybné, že je aplikovateľné aj na zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aj chybný údaj týkajúci sa obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere má dôsledky ako pri jeho absencii.

36. Súd rozhodne nesúhlasí s názorom žalobcu, že spracovateľský poplatok žalovaná zaplatila pred poskytnutím úveru, a preto výška úveru v zmluve je uvedená v správnej sume 8.500 eur. Ak by žalovaná z vlastných prostriedkov zaplatila spomínaný poplatok ešte pred poskytnutím úveru ako tvrdí žalobca, potom by banka musela na jej účet poukázať úver vo výške 8.500 eur a teda nebol by dôvod, aby na účet žalovanej bola poukázaná ako suma úveru len suma 8.310,83 eur ako tomu bolo v tomto prípade. Napokon aj v samotnej úverovej zmluve pri spracovateľskom poplatku je uvedené, že sa uhradí z úveru, čiže aj samotné toto dojednanie v zmluve svedčí o tom, že veriteľ si odpočítal z úveru výšku spracovateľského poplatku, a preto žalovanej poukázal na účet len príslušný rozdiel. Nejednalo sa o situáciu, ktorou sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení vo veci 7Cdo277/2020, na ktoré poukázal žalobca, keďže tam bola reálne poskytnutá spotrebiteľovi celá suma úveru dohodnutá v zmluve a až potom bol zinkasovaný poplatok za poskytnutie úveru. V tomto prípade však išlo o opačnú situáciu. Najprv bol zinkasovaný poplatok a až tak bola reálne poskytnutá suma úveru, ale už len vo výške 8.310,83 eur. Navyše však závery z tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie sú záväzné vzhľadom na to, že v ten istý deň bolo vyhlásené iné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda s iným právnym posúdením pod sp. zn. 9Cdo 287/2021, ktoré bolo navyše publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 49/2022, v ktorom dovolací súd dospel k záveru o nesprávnej výške úveru v zmluve v prípade, ak veriteľ poskytol spotrebiteľke formálne celú sumu dohodnutého úveru a následne si odpočítal poplatok za poskytnutie úveru a v skutočnosti jej bola poskytnutá nižšia suma úveru, než bola deklarovaná v zmluve. Najvyšší súd pritom uviedol, že poplatok za poskytnutie úveru je nepochybne nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom, a preto je pojmovo vylúčené, aby bol zároveň považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy.

37. Problematikou poplatku za poskytnutie úveru sa zaoberal aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach tiež z pohľadu neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom v tejto súvislosti sa predovšetkým poukázalo na rozsudok v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo dňa 16.07.2020. Európsky súd v ňom používa výraz „provízia za poskytnutie úveru“. Dospel pritom k záveru, že provízia za poskytnutie úveru nie je vylúčená z prieskumu prijateľnosti (neprijateľnosti) zmluvnej podmienky, pretože nejedná sa o hlavný predmet zmluvy. Hlavným predmetom zmluvy sú podmienky, ktoré upravujú základné plnenia príslušnej zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú. Províziu za poskytnutie úveru nemožno považovať za podstatné plnenie úveru len z toho dôvodu, že je zahrnutá v jeho celkovej cene (body 62., 64.). Súdny dvor EÚ rozhodol, že článok 3 ods. 1 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere uzavretej medzi spotrebiteľom a finančnou inštitúciou, ktorá spotrebiteľovi ukladá povinnosť zaplatiť províziu za poskytnutie úveru, môže v rozpore s požiadavkou dobrej viery vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy v neprospech spotrebiteľa, ak finančná inštitúcia nepreukáže, že táto provízia zodpovedá skutočne poskytnutým službám a vynaloženým nákladom, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

38. V tomto prípade žalobca nepreukázal, že by spracovateľský poplatok vo výške 189,17 eur zodpovedal vynaloženým nákladom na spracovanie zmluvy, prípadne poskytnutie úveru. Preto je potrebné dohodu o tomto poplatku posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závery vyplývajúce z vyššie citovaného rozsudku Súdneho dvora EÚ, ktorým je súd viazaný.

39. V danom prípade výška úveru v zmluve nebola správna. V skutočnosti bol žalovanej poskytnutý úver len vo výške 8.310,83 eur a nie vo výške 8.500 eur ako je uvedené v zmluve a s tým súvisí aj záver o nesprávnej výške RPMN, pre výpočet ktorej je zásadným údajom výška úveru. V skutočnosti

teda RPMN vychádzajúc z úveru 8.310,83 eur je nižšia než RPMN uvedená v zmluve, pri výpočte ktorej sa vychádzalo z úveru vo výške 8.500 eur. Keďže nesprávny údaj o výške úveru a výške RPMN má ten istý dôsledok ako je absencia tohto údaju, s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Znamená to, že žalovaná má veriteľovi, resp. jeho právnomu nástupcovi vrátiť len sumu reálne poskytnutého úveru, t.j. 8.310,83 eur a keďže nepochybne zaplatila viac, konkrétne 8.927,04 eur, súd prvej inštancie žalobu ako neopodstatnenú zamietol.“

10. Predmetný rozsudok Okresného súdu Prešov nadobudol právoplatnosť dňa 18.03.2025 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 24/2024 zo dňa 26.02.2025, ktorý napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil dôvodiac cit.: „45. Spracovateľský poplatok, ktorý v zmysle dojednania dohodnutého v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 09.02.2010 (č.l. 9 a 10 spisu) musel byť žalovanou uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, predstavuje bez akýchkoľvek pochybností náklad spotrebiteľa súvisiaci s úverom. Je preto pojmovo vylúčené, aby takýto náklad bol zároveň považovaný za peňažné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy. Právny predchodca žalobcu tak síce formálne poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 8.500 eur, avšak v dôsledku následného odpočítania spracovateľského poplatku s týmito peňažnými prostriedkami žalovaná nemohla disponovať a v skutočnosti jej bola ako úver poskytnutá suma nižšia než bola deklarovaná v zmluve o úvere. Navyše v dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o spracovateľský poplatok, nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, pretože dôsledkom neoprávneného zahrnutia spracovateľského poplatku, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o spracovateľský poplatok má zároveň aj následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj spracovateľský poplatok a tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. S neuvedením celkovej výšky spotrebiteľského úveru a výšky RPMN, začo je potrebné považovať aj ich neuvedenie v správnej výške, je v súlade s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy spojená sankcia v podobe bezúročnosti bezpoplatkovosti úveru.“

11. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

12. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bol od 1.7.2024 nahradený zákonom č. 108/2004 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa jeho prechodného ustanovenia - § 53 ods. 1 ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzatvorenú po 30.6.2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzatvorených pred 1.7.2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30.6.2024.

16. S poukazom na vyššie citované prechodné ustanovenie zákona č. 108/2004 Z.z. je potrebné na posúdenie uplatneného nároku aplikovať predchádzajúci právny predpis, teda konkrétne § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

17. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi,

má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. V predmetnej právnej veci je nepochybné postavenie strán sporu ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo vyplýva aj z rozsudkov vydaných v tzv. základnom konaní. Žalovaný v pôvodnom konaní vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Pokiaľ ide o námietku nedostatku pasívnej legitímácie vznesenú zo strany žalovaného súd poukazuje na to, že skutočnosť, že žalovaný spotrebiteľskú zmluvu nekoncipoval, ho ako nadobúdateľa pohľadávky vzhľadom na merito sporu neliberuje a nezbavuje zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností. Vychádzajúc z citovanej právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, domáhať sa práva na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľ má voči porušiteľovi a od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Argumentácia žalovaného, že bol len postupníkom pohľadávky neobstojí. Žalovaný si musel byť vedomý, že postúpením pohľadávky na neho prešla aj zodpovednosť za obsahovú stránku zmluvy, na základe ktorej pohľadávka vznikla, a teda v prípade, že zmluva neobsahovala všetky podstatné náležitosti, muselo mu byť zrejmé, že bude zodpovedný za následky s tým spojené, ako aj následne úkony. Ak teda žalovaný následne túto postúpenú pohľadávku uplatňoval v súdnom (základnom) konaní, možno uzavrieť, že žalovaný je zmluvnou stranou, pričom fakticky vykonával práva veriteľa z úveru. Práve žalovaný je subjektom, ktorý voči žalobkyni požadoval v základom konaní úhradu sumy 4.887,29 eur s príslušenstvom. Žalovaný sa teda domáhal zaplata pohľadávky a bol subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať plnenie z úveru. Ak žalovaný na jednej strane seba označil v základnom konaní za subjekt, ktorý bol v súdnom konaní aktívne vecne legitimovaný, tak na druhej strane ostáva jeho vecná legitímácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nemu ako žalovanému (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp 3/2021 z 2.2.2022). Tento záver podporuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Cdo 80/2020 zo dňa 24.08.2022, cit.: „Na zdôraznenie správnosti odvolacím súdom zvolenej interpretácie ustanovenia § 3 ods. 5, ostatná veta, zákona č. 250/2007 Z. z. najvyšší súd dodáva, že zo zákonnej dikcie označenia zodpovedného subjektu, od ktorého je možné požadovať primerané finančné zadosťučinenie („od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“) de lege lata nevyplýva, že to nevyhnutne musí byť iba jedna zo sporových strán v konaní na súde, v ktorom bol spotrebiteľ úspešný, hoci ním spravidla bude práve tento procesný subjekt.“ Žalovaným v predmetnom konaní je teda procesný subjekt, ktorý vystupoval v konaní, v ktorom bol spotrebiteľka v rámci svojej obrany úspešná.

20. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 127/2017).

21. Podľa názoru súdu je základ nároku daný, ak dodávateľ poruší osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne, čo sa v danom prípade nepochybné stalo. Okresný súd Prešov rozsudkom v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp 142/2020 konštatoval porušenie povinností žalovaného, keďže v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola uvedená nesprávna výška úveru, a teda i nesprávna RPMN, čo v dôsledku čoho bol súdom prijatý záver, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.).

22. Je teda nepochybné, že žalobkyňa sa úspešne bránila proti porušeniu povinností dodávateľa ustanoveného osobitným predpisom (zákona č. 258/2001 Z.z.) v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11Csp 142/2020, pretože rozsudkom v predmetnej veci bol uplatnený nárok voči žalovanej spotrebiteľke právoplatne zamietnutý. Skutočnosť, že aj obrana nároku je úspešným uplatnením porušenie práva alebo povinnosti možno vyvodiť aj z rozhodovacej praxe súdov (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp 3/2021 z 2.2.2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoCsp 13/2022 z 5.10.2022). Obdobný záver vyplýva aj z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít cit: „Z formulácie súdmi aplikovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyplýva, že spotrebiteľ musí uplatniť porušenie svojho práva len podaním žaloby a že uplatnením práva už nie je obrana spotrebiteľa ako žalovaného v súdom spore. Dovolací súd i v tomto prípade považuje za správne nadviazať na metodológiu výkladu práv spotrebiteľa v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/31/2020 o eurokonformnom výklade práva zohľadňujúcim postavenie spotrebiteľa ako slabšej strany spotrebiteľského vzťahu. Dovolací súd preto vychádza z takého výkladu slovného spojenia „úspešného uplatnenia porušenia práva“ v ustanovení § 3 ods. 5 vety tretej, ktoré je v prospech spotrebiteľa a pri ktorom preto nezáleží, v akom procesnom postavení sa spotrebiteľ nachádza, t.j. či je v spore žalobcom alebo žalovaným.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo 324/2020 z 13.12.2022). Vzhľadom na vyššie uvedené nepovažuje súd za opodstatnenú obranu žalovaného v tom smere, že konaním žalovaného nedošlo k naplneniu hypotézy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., ale práve naopak, podľa názoru súdu základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie žalobkyne je jednoznačne daný.

23. Zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia nevyžaduje podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezodôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 127/2017).

24. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia súd posudzoval konkrétne skutkové okolnosti, prihliadol na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp 215/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co 58/2019). Dbal pritom na naplnenie jeho základných funkcií, a to satisfakčnej a sankčnej a to tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

25. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré žalobca v konaní od žalovaného požaduje, súd nepovažoval sumu 2.000 eur za primeranú. Výška primeraného finančného zadosťučinenia spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná, pri stanovení výšky treba, ako už súd vyššie uviedol, vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu, ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, resp. povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

26. So zreteľom na uvedené prihliadol súd na skutočnosť, že v prejednávanej veci zo strany žalovaného došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu žalobkyňi ako spotrebiteľke spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda stratu finančných prostriedkov, keďže súd posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov (z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí úveru), pričom dokonca k tejto ujme v tomto prípade aj reálne došlo. Žalobkyňa totiž úver preplatila o vyše 600 eur. Ďalej súd prihliadol aj na to, že žalovaný síce zmluvu nekoncepoval, avšak

postúpenú pohľadávku uplatnil na súde a aj napriek námietkam spotrebiteľky v rámci jej procesnej obrany (týkajúcich sa absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere) na nedôvodnej žalobe trval. Na zreteľ bolo tiež potrebné vziať tú skutočnosť, že žalobkyňa bola v neistote v otázke existencie uplatneného nároku žalovaného počas celého základného súdneho konania trvajúceho viac ako 4 roky.

27. S ohľadom na uvádzané okolnosti prípadu, okolnosti porušenia práva, na zohľadnenie princípov proporcionality, či na samotný zmysel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, považoval súd za primeranú sumu 300 eur a v prevyšujúcej časti istiny žalobu zamietol.

28. Priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia podľa názoru súdu zodpovedá účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľke satisfakciu a dostatočne odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd opätovne pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemá slúžiť na obohatenie spotrebiteľa, ani kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale ide o nárok, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy a musí zostať na úrovni a funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (viď rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co 7/2019, 17Co 17/2018, 9Co 50/2018)

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Procesne úspešná žalobkyňa má teda nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.